

nova i društava koji se jednim dijelom bave i etnomuzikološkim istraživanjem te značajnijih folklornih smotri, festivala i kongresa, autor progovara o ozbiljnom problemu — premalom broju etnomuzikologa, koji i danas otežava i koči sustavno i kompleksno istraživanje hrvatske folklorne glazbe. Činjenica je da se u Hrvatskoj u navedenom razdoblju proučavanjem folklorne glazbe profesionalno znanstveno bavilo ukupno petero ljudi, tj. istovremeno najviše dvoje-troje ljudi, dok su ostali istraživači samo dio svoga rada posvetili i istraživanju folklorne glazbe, najčešće ne pokazujući izrazitijih sklonosti za znanstvenim proučavanjem. Manjak etnomuzikologa autor povezuje i s radom Historijskog odjela Muzičke akademije u Zagrebu, u čijemu se programu pred dvadesetak godina opseg predavanja i seminara iz predmeta Muzički folklor smanjio na svega dva sata na tjedan tijekom dvije godine studija.

Jedno od mogućih rješenja tog problema J. Bezić, kao radnik Instituta za narodnu umjetnost u Zagrebu (INU, danas Zavoda za istraživanje folkloru) i istovremeno u dopunskom radnom odnosu izvanredni profesor predmeta Osnove etnomuzikologije na Muzičkoj akademiji, vidi u usklađivanju programa rada i većoj suradnji između Muzikološkog odjela Muzičke akademije i Odsjeka za folklornu glazbu INU. Takva suradnja, koja je do danas (1979) u znatnoj mjeri već ostvarena, predstavlja korak naprijed, ali nije još i zadovoljavajuće rješenje za profesionalno formiranje mladih etnomuzikologa.

Kao primjer organizacijskog oblika etnomuzikološke djelatnosti autor prikazuje teme, organizaciju i rezultate rada Odsjeka za folklornu glazbu u INU — jedinoj ustanovi u SR Hrvatskoj koja se kompleksno istražujući folklor, bavi i »opsežnijim i programiranim etnomuzikološkim znanstvenim radom«. U INU je ostvarena interdisciplinarna suradnja između etnomuzikologije, etnokoreologije, proučavanja usmene poezije i

etnologije. Osim toga etnomuzikologija se povezuje s poviješću i sociologijom.

Nakon iznošenja različitih metoda rada i kronološkog nabiranja područja i tema etnomuzikološkog istraživanja u kojima su postignuti prilični rezultati, autor upozorava i na teškoće u objavljivanju etnomuzikoloških radova i neke krupnije nedostatke etnomuzikološke djelatnosti u Hrvatskoj, npr. premali broj cjelovito obrađenih problema, nepostojanje sintetskog pregleda folklorne glazbe u Hrvatskoj, nedostatak priručnika za predmet Osnove etnomuzikologije i prijevoda inozemne etnomuzikološke literature.

Suradnja s istraživačima i ustanovama koje se bave etnomuzikološkim radom u drugim republikama SFRJ svodi se, na žalost, samo na povremene kontakte i neredovite izmjenjene informacija. Uspješnije se razvija s mađarskim, češkim, slovačkim, njemačkim i austrijskim etnomuzikolozima.

Članku je priložena i bibliografija koja obuhvaća 135 radova hrvatske glazbene folkloristike iz razdoblja od 1945. do 1976. godine. Autor je rasporedio bibliografske jedinice u devet skupina, npr. Folklorna glazba općenito, Folklorna glazba pojedinih pokrajina i krajeva u SR Hrvatskoj, Zbirke, Narodni muzički instrumenti, Narodni plesovi.

Grozdana Marošević-Brnetić

Christine Brade, Die mittelalterlichen Kernspaltflöten Mittel — und Nordeuropas, Ein Beitrag zur Überlieferung prä-historischer und zur Typologie mittelalterlicher Kernspaltflöten, Göttinger Schriften zur Vor- und Frühgeschichte herausgegeben von Herbert Jankuhn und Klaus Raddatz, band 14, Karl Wachholtz Verlag Neumünster 1975.

Pred nama je vrijedna knjiga pod naslovom »Srednjovjekovne flaute s čepom i prorezom u srednjoj i sjevernoj Evropi; rasprava o sačuvanim

prehistorijskim flautama i o tipologiji srednjovjekovnih flauta s čepom i prorezom«, objavljena kao 14. svezak u okviru izdavačke djelatnosti Sveučilišta u Göttingenu. Djelo je vrlo temeljita i opsežna komparativna studija o koštanim sviralama, koja se temelji na istraživanju i bilježenju građe provedenom tijekom pet mjeseci 1968. godine u trideset i četiri muzeja i u šest država (Belgija, Savezna republika Njemačka, Danska, Nizozemska, Norveška i Švedska). Primjerke glazbala iz prehistorije i rane historije, autorica je dobila na uvid uz pomoć suradnika Seminara za prehistoriju i ranu historiju u Göttingenu.

Naglasak rada je na raspravi o sačuvanim prehistorijskim sviralama i tipologiji srednjovjekovnih svirala. U prvom poglavlju, pod naslovom **Diskusija o prehistorijskim nalazištima flauta**, autorica se kritički osvrće na nalaze i nalazišta iz paleolita (među kojima razmatra i nalaze u Jugoslaviji: pod Olševom u Sloveniji i u Lokvama u Hrvatskoj) i brončanog doba.

U drugom poglavlju, polazeći od zadataka znanosti o glazbalima i posebno tipološke razrade kako su ih formulirali Elschek i Stockmann u svojim radovima, autorica se opredijelila za tipološke postavke H. Moeka. Cilj je njezinog komparativnoga istraživanja konfrontacija, geografsko određenje, diferenciranje i specificiranje vrlo detaljnih podataka relevantnih za pojavu glazbala. Isto poglavlje sadrži podatke o geografskom rasprostiranju flauta te vremensku periodizaciju na temelju nalazišta.

U poglavlju o tipološkim istraživanjima labijalnih flauta u srednjoj i sjevernoj Evropi, razmatraju se vrste i kvaliteta građe za flaute, oblici proreza za puhanje, položaj rupica za sviranje i njihov raspored i položaj palčane rupice. Daljnji podnaslovi obuhvaćaju manje članke o tipološkim značajkama i njihovom značenju za flaute iz pokrajine Haithabu u Saveznoj republici Njemačkoj, zatim o proizvodnoj tehnici

srednjovjekovnih koštanih labijalnih flauta i o ornamentaciji. Na temelju tonometrijskih ispitivanja raspravlja se o tonskim nizovima izmjerenih primjeraka kao i o položini temeljnih tonova.

Na kraju autorica preispituje vremensku periodizaciju, rasprostranjenost labijalnih flauta i njihovu glazbenu kvalitetu. Knjiga je bogato opremljena komparativnim tabelama, grafikonima, crtežima, te vrlo vrijednim katalogom glazbala s važnim podacima o nalazištu, s opisom i dužinskim i tonskim mjerama za svaki instrument. Uz bogate bilješke o literaturi, na kraju knjige su priložene i fotografije glazbala.

Krešimir Galin

Shanties, Herausgegeben und kommentiert von **Hermann Strobach**, VEB Hinstorff Verlag, Rostock 1978. (4. Auflage), 280 nepaginiranih stranica.

Uz Hermanna Strobacha koji je izdavač i pisac uvodnoga komentara ove knjige, pojavljuju se kao suradnici Jens Gerlach i Heinz Bormann. Jens Gerlach je napisao vrlo uspjele prepjeve engleskih i skandinavskih tekstova mornarskih radnih pjesama na njemački jezik. Oni su veoma dobri. Kad se potpišu pod napjev, vrlo su pjevni, ne prave nikakve teškoće pri izvođenju i ne sadrže loše raspoređene akcente, što se inače često događa u sličnim poduhvatima. Likovnu opremu obavio je Heinz Bormann.

Knjiga je u stvari popularno uređena višejezična zbirka (engleski, danski, norveški) (63), radnih pjesama mornara na jedrenjacima s paralelnim njemačkim prepjevom i notnim zapisom prva dva meloretka, čija dužina varira od osam do šesnaest taktova. Taj popularni karakter nadilazi vrlo solidan uvodni komentar na dvadesetak nepaginiranih stranica i dvije stranice popisa kratice za upotrebljenu literaturu, koja